

prima instanță: V. Hadîrcă
(Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău)
instanța de apel: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2rac-2/2018

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând cererile de recurs declarate de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul de Medicină Urgentă” și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Mihcons-Plus” împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul de Medicină Urgentă”, intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societatea cu Răspundere Limitată „Proconimpex”, Societatea cu Răspundere Limitată „Magda”, Societatea cu Răspundere Limitată „Avisistem” și Agenția Achiziții Publice cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 16 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 august 2016, SRL „Mihcons-Plus” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul de Medicină Urgentă” (în continuare IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”), intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societatea cu Răspundere Limitată „Proconimpex”, Societatea cu Răspundere Limitată „Magda”, Societatea cu Răspundere Limitată „Avisistem” și Agenția Achiziții Publice cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 29 iunie 2015, IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” și SRL „Mihcons-Plus” au încheiat contractul de antrepriză nr. 275.

Conform pct. 2 al contractului antreprenorului- SRL „Mihcons-Plus”, se obligă să execute lucrările de reparație a cabinetelor de radiologie cu replanificare și reutilare cu aparataj nou corespunzător cerințelor proiectului JICA, cod CPV 45453000-7, în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, cu detaliile de execuție, precum și a normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

A menționat SRL „Mihcons - Plus” că conform pct. 3.1. al contractului, durata de execuție a lucrărilor contractate s-a stabilit pentru un termen de 12 luni, cu începere

de la semnarea acestuia, primirea ordinului de începere a execuției și asigurării lucrului ritmic de către beneficiar.

La rândul său, clientul- IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”, conform pct. 4.1. și 4.2. al contractului s-a obligat să achite valoarea lucrărilor în sumă de 7 345 333,79 de lei în baza facturii și actului de predare- primire a lucrărilor executate.

Conform rapoartelor de verificare nr. 637/15 și 637D/15 din 10 martie 2015, elaborate de către SRL „Savi-Com” la proiectul de execuție, la obiectul nr. 17- 2014 „Reparația capitală a cabinetelor radiologice cu replanificarea și reutilizarea cu aparataj nou amplasat în IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” din str. Toma Ciorbă 1, mun. Chișinău” s-a constatat că, lucrările sunt îndeplinite conform cerințelor contractuale, tehnice și de proiect. De asemenea s-a recomandat pârâtului spre aprobare cu costul orientativ de deviz inclusiv TVA 20% în sumă de 8 611,350 de lei.

A invocat SRL „Mihcons-Plus” că referitor la volumul și costul lucrărilor a fost efectuat un control de către Inspecția de Stat în Construcții, astfel, fiind întocmit actul de control intermediar nr. 92 din 23 noiembrie 2015, conform căruia valoarea lucrărilor executate la obiectul nominalizat constituie suma de 5 209 700 de lei, constatând o exagerare minimă de 2 500 de lei (5 211 570 de lei – 2 500 de lei = 5 209 700 de lei).

SRL „Mihcons-Plus” a relatat că la 09 decembrie 2015 s-a adresat cu scrisoarea nr. 42 către pârât privind confirmarea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate în vederea emiterii facturii fiscale spre achitare. La scrisoare a anexat procesul-verbal respectiv, inclusiv actul de control intermediar al Inspecției de Stat în Construcție.

Prin scrisoarea nr. 12 din 11 mai 2016 SRL „Mihcons-Plus” s-a adresat IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” ca în termen de 15 zile din momentul recepției notificării respective să fixeze data începerii recepției lucrărilor. În același context, conform actului de control final nr. 30 din 17 iunie 2016 al Inspecției de Stat în Construcții, exagerări referitor la volumul și costul lucrărilor n-au fost stabilite, valoarea lucrărilor constituind suma de 7 345 333,79 de lei.

La 17 iunie 2016 SRL „Mihcons- Plus” s-a adresat către IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” cu somație privind semnarea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor prezentate anterior și achitarea costului în sumă de 7 005 872, 10 lei.

IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”, prin scrisoarea nr. 01-07/876 din 27 iunie 2016 a refuzat achitarea datoriei, menționând că instituția nu dispune de surse financiare pentru achitarea sumei solicitate, iar contractul de antrepriză nu a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice, conform procedurii prevăzute de legislația în vigoare.

La 29 iunie 2016 a fost efectuată recepția finală conform procesului- verbal nr. 4, actul respectiv fiind semnat de specialiștii și partea beneficiarului cât și din partea clientului.

Conform pct. 4 al procesului verbal nominalizat, Comisia de recepție finală, a decis „De a recepționa lucrările de construcție efectuate la obiectul „Reparația capitală

a cabinetelor de radiologie cu replanificarea și reutilizarea cu aparataj nou amplasat în cadrul Departamentului clinic radiomagistic și Diagnostic funcțional”. Obiecții privind calitatea și volumul lucrărilor nu au fost constatate. Astfel, au fost întocmite procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate de antreprenor și recepționate de către beneficiar.

Ca rezultat al recepției finale a fost întocmită factura fiscală Seria JV nr. 1748310 din 06 iulie 2016 în valoare de 7 005 872, 10 lei și actul de verificare-reciprocă din aceeași dată, și ambele documente au fost semnate de reprezentanții părților contractante, dar pârâtul până în prezent nu a achitat retribuiția pentru lucrările efectuate, iar refuzul acestuia nr. 01-07/876 din 27 iunie 2016 privind plata datoriei este lipsit de temei și contrar principiului bunei-credințe în raporturile juridice comerciale și prevederilor contractuale.

A relatat reclamanta că a încheiat contracte de subantrepriză cu SRL „Proconimpex”, SRL „Magda” și SRL „Avisistem”. Conform contractelor respective, reclamanta este debitor în raport cu intervenienții accesorii pentru lucrările efectuate la obiectivul pârâtului, prin urmare între raportul material litigios dintre reclamantă și pârât, și intervenienții accesorii există un raport juridic de interconexiune, or executarea obligație de către pârât față de reclamantă, va permite onorarea obligației ultimului cu subantreprenorii nominalizați.

A solicitat SRL „Mihcons-Plus” încasarea din contul IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” a datoriei în sumă de 7 005 872 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat și asistență juridică.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 16 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de SRL „Mihcons-Plus”, SRL „Proconimpex”, SRL „Magda”, SRL „Avisistem”, a fost casată hotărârea din 22 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, și emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii. A fost încasat de la IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” în beneficiul SRL „Mihcons-Plus” datoria în sumă de 7 005 872 de lei și suma de 87 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii și în instanța de apel.

La 07 septembrie 2017 IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată, a interpretat eronat legea.

A mai menționat în recurs că prin răspunsul nr. 19/259-1945 din 27 iulie 2015 Agenția de Achiziții Publice a informat instituția că a lăsat fără modificare decizia din 08 iulie 2015 și a restituit fără înregistrare documentele prezentate. Însă reieșind din motivele menționate supra, lucrările au continuat până au fost finisate, respectiv, în

baza proceselor-verbale au fost recepționate lucrările de construcție care au fost verificate și confirmate de reprezentanții Inspecției de Stat în Construcții.

Conform art. 67 al Legii privind achizițiile publice, contractul de achiziții publice, înregistrat de Agenție, se înregistrează în Trezoreria de Stat sau în una din Trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor. Contractele care nu au fost înregistrate în modul stabilit nu au putere juridică.

A invocat IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” că art. 71-74 a Legii nr. 96 din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, indică expres posibilitatea înaintării contestației doar de către operatorul economic și nu de către autoritatea contractantă.

La 22 septembrie 2017 și 27 septembrie 2017 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante pentru justa soluționare a cazului pe deplin, nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat eronat legea.

La fel, a considerat că decizia din 16 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău este nefondată și neîntemeiată, deoarece, instanța de apel nu s-a expus referitor la art. 575 Cod civil și anume în ce privește termenul de executare a obligațiilor.

Mai mult ca atât, procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate nu sunt date concret, doar este indicat luna iulie 2016.

A mai susținut în recurs Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale că IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” a refuzat achitarea sumei indicate în somația din 17 iunie 2016, inclusiv că contractul dat nu a fost înregistrat la Agenția Achizițiilor Publice așa cum e prevăzut de legea privind achizițiile publice.

A afirmat recurentul că în conformitate cu prevederile art. 67 din Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, contractul de achiziții publice, înregistrat de Agenție, se înregistrează în Trezoreria de Stat sau în una din Trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor. Contractele care nu au fost înregistrate în modul stabilit nu au putere juridică. Astfel invocă recurentul că contractul de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015 este lovit de nulitate.

Prin decizia Agenției Servicii Publice din 04 septembrie 2017 privind modificarea datelor din Registrul de stat al unităților de drept au fost înscrise modificările privind schimbarea denumirii Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Prin scrisoarea de însoțire din 24 iulie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 16 mai 2017 (f.d. 63, vol. II), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării deciziei recurate. Prin urmare, recursurile declarate la 07, 22, 27 septembrie 2017 se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 decembrie 2017 completul din 3 judecători au considerat recursurile admisibile și au decis examinarea acestora în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prisma art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Deși, alin. (3) al normei enunțate specifică concret care încălcări sau erori se consideră drept omisiuni procedurale, alin. (4) menționează că săvârșirea și altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, între IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”- beneficiar și SRL „Mihcons-Plus” – antreprenor, la 29 iunie 2015 a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 275. Conform pct. 2 al contractului antreprenorul- SRL „Mihcons-Plus”, se obligă să execute lucrările de reparație a cabinetelor de radiologie cu replanificare și reutilare cu aparataj nou corespunzător cerințelor proiectului JICA, cod CPV 45453000-7.

La rândul său, IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”- client, conform pct. 4.1. și 4.2. al contractului s-a obligat să achite valoarea lucrărilor în sumă de 7 345 333,79 de lei în baza facturii și actului de predare-primire a lucrărilor executate de SRL „Mihcons-Plus”. Conform rapoartelor de verificare nr. 637/15 și 637D/15 din 10 martie 2015, elaborate de către SRL „Savi-Com” la proiectul de execuție, la obiectul nr. 17-

2014 „Reparația capitală a cabinetelor radiologice cu replanificarea și reutilizarea cu aparataj nou amplasat în IMSP Institutul de Medicină Urgentă din str. Toma Ciorbă 1, mun. Chișinău” s-a constatat că lucrările sunt îndeplinite corespunzător cerințelor contractuale, tehnice și de proiect. De asemenea s-a recomandat pârâtului spre aprobare cu costul orientativ de deviz inclusiv TVA 20% în sumă de 8 611,350 de lei (f.d.29-30, Vol. I).

Referitor la volumul și costul lucrărilor a fost efectuat un control de către Inspekția de Stat în Construcții, astfel fiind întocmit actul de control intermediar nr. 92 din 23 noiembrie 2015 conform căruia valoarea lucrărilor executate la obiectul nominalizat constituie suma de 5 209 700 de lei, constatând o exagerare minimă de 2 500 de lei (f.d. 31-32, Vol. I).

Tot materialele cauzei, atestă că la 17 iunie 2016, SRL „Mihcons-Plus” a expediat în adresa IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” somația nr. 17 din 17 iunie 2016, prin care a solicitat semnarea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor executate anterior de către SRL „Mihcons-Plus” și să fie achitat costul lucrărilor în sumă de 7 005 872, 10 lei (f.d. 36, Vol. I).

Prin răspunsul IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” din 27 iunie 2016 ca rezultat al somației nr. 17 din 17 iunie 2016 s-a indicat că în raport cu business-planul aprobat pe anul 2016, instituția nu dispune de surse financiare pentru achitarea sumei solicitate, totodată, s-a indicat că fosta administrație nu a înregistrat contractul nr. 275 din 29 iunie 2015 la Agenția Achiziții Publice (f.d. 37, Vol. I).

Înaintând acțiunea în instanța de judecată împotriva IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”, intervenienți accesorii SRL „Proconimpex”, SRL „Magda”, SRL „Avisistem”, Ministerul Sănătății și Agenția Achiziții Publice, SRL „Mihcons-Plus” a solicitat încasarea de la IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” în beneficiul său a datoriei în sumă de 7 005 872 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 22 decembrie 2016 a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Însă, instanța de apel, judecând apelurile depuse de SRL „Mihcons-Plus”, SRL „Proconimpex”, SRL „Magda”, SRL „Avisistem” a casat hotărârea din 22 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii. A încasat de la IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” în beneficiul SRL „Mihcons-Plus” datoria în sumă de 7 005 872 de lei și suma de 87 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii și în instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că soluția primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii este nejustificată, întemeindu-și soluția în baza prevederilor art. 946 Cod civil, art. 966 alin. (1) Cod civil, art. 512 Cod civil, art. 514 Cod civil, cât și art. 67 alin. (7) și alin. (8) din Legea privind achizițiile publice nr. 96 din 13 aprilie 2007.

Cu referire la nomele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut argumentele SRL „Mihcons-Plus”, SRL „Proconimpex”, SRL „Magda”, SRL „Avisistem” conform cărora la 29 iunie 2016 a fost efectuată recepția finală a obiectului contractului de antrepriză nr.275 din 29.06.2015. Dat fiind faptul că în rezultatul recepției finale a fost întocmită factura fiscală Seria JV nr. 1748310 din 06 iulie 2016 pentru suma de 7 005 872, 10 lei și actul de verificare din 06 iulie 2016, prin care părțile au convenit că IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” are față de SRL „Mihcons-Plus” o datorie în mărime de 7 005 872,10 lei, ambele documente fiind semnate de către reprezentanții IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” și SRL „Mihcons-Plus”, instanța de apel a conchis că IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” urmează să-și execute obligația de achitare a costului lucrărilor executate de către SRL „Mihcons-Plus” în temeiul contractului de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015.

Sub un alt aspect, instanța de apel a constatat cu certitudine că în speță, contractul de antrepriză, procesele-verbale de recepție intermediară, procesul-verbal de recepție finală și factura fiscală nu au fost declarate nule și prin urmare, sunt acte juridice perfect valabile, urmând să-și producă efectele juridice de rigoare. Mai mult, nici contractul de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015 nu a fost contestat în vreun fel de către părți și nici nu a fost declarat nul.

Pe cale de consecință, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a conchis eronat că IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” nu este dator față de SRL „Mihcons-Plus” în baza contractului de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015 și că acest fapt este o consecință a nerespectării procedurii de înregistrare a contractului de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015. Or, conform art. 67 alin. (7) al Legii nr. 96 din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice (în vigoare la momentul încheierii contractului de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015), după încheiere, contractul de achiziții publice se prezintă, în termen de 5 zile, Agenției spre examinare și înregistrare, însoțit de documentele ce confirmă desfășurarea procedurii de achiziție respective.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că la examinarea cauzei instanța de apel a încălcat normele de drept material.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul menționează că instanța de apel a făcut referire la art. 512 alin. (1) Cod civil, art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii și art. 572 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații, însă nu s-a expus asupra art. 575 Cod civil și anume termenul de executare a obligației.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că instanța de apel pripit a făcut referire la normele Codului Civil enunțate deoarece, conform pct. 4.2 al contractul de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015 este specificat că achitățile vor fi efectuate în limitele alocărilor bugetare anuale pe parcursul anilor 2015-2016 în baza facturii și actului de primire-predare a lucrărilor executate (f.d. 14, verso, vol. I).

Colegiul Civil stabilește că contrar prevederilor art. 117, 118 și 130 Cod de procedură civilă, instanța de apel nu a supus verificării și nu a stabilit dacă SRL „Mihcons-Plus”, ca urmare a restituirii fără înregistrare a contractului antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015 de către Agenția Achiziții Publice, a contestat refuzul înregistrării contractului, sau a suspendat efectuarea lucrărilor.

Astfel, Colegiul invocă că Agenția Achiziții Publice prin scrisoarea nr. 29/259-1766 din 08 iulie 2015 a restituit fără înregistrare documentele prezentate, motivând că achiziția în cauză nu poate fi încadrată în condițiile art. 53, alin. (1), lit. b) a Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 (în vigoare la momentul semnării contractului).

Conform scrisorii nr. 29/259-1945 din 27 iulie 2015 s-a indicat că Agenția Achiziții Publice a examinat demersul nr. 01-7/1183 din 16 iulie 2015 cu privire la achiziționarea lucrărilor de reparație a cabinetelor de radiologie cu replanificare în baza procedurii de achiziție dintr-o singură sursă contractată cu SRL „Mihcons-Plus”, și a comunicat că pe cauza dată s-a expus prin scrisoarea nr. 29/259-1766 din 08 iulie 2015, lăsând fără modificare decizia din 08 iulie 2015.

Or, în conformitate cu art. 71 alin. (1) al Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 (în vigoare la momentul încheierii contractului), orice operator economic care consideră că, în cadrul procedurilor de achiziție, autoritatea contractantă, prin decizia emisă sau prin procedura de achiziție aplicată cu încălcarea legii, a vătămat un drept al său recunoscut de lege, în urma cărui fapt el a suportat sau poate suporta prejudicii, are dreptul să conteste decizia sau procedura aplicată de autoritatea contractantă, în modul stabilit de prezenta lege.

Iar, în conformitate cu art. 74, alin. (1) al Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 (în vigoare la momentul încheierii contractului), la depunerea în termenul stabilit a contestației, Agenția, la cererea operatorului economic care a depus contestația sau din oficiu, poate dispune suspendarea încheierii/executării contractului de achiziții publice dacă această contestație este esențială și conține declarația care, dovedită fiind, confirmă că: a) fără o astfel de suspendare operatorul economic va suporta prejudicii; b) există probabilitatea satisfacerii acestei contestații; c) suspendarea nu va cauza prejudicii părților implicate în procedura de achiziție.

Prin prisma normelor precitate, se atestă că instanța de apel nu a verificat acest aspect, și anume faptul dacă agentul economic a contestat în vreun mod acțiunile Agenției Achiziții Publice de refuz a înregistrării contractului de antrepriză, mai mult ca atât nefiind verificat nici faptul suspendării de către acesta a executării lucrărilor, în cazul în care a cunoscut că contractul nu a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice, în conformitate cu legislația în vigoare la momentul încheierii contractului, și conștientiza că urmare a acestui fapt îi pot fi cauzate prejudicii.

De asemenea, Colegiul consideră că în speță nu a fost verificat de către instanța de apel dacă pentru perioada anilor 2014-2015 în bugetul public au fost efectuate alocări de mijloace financiare în vederea executării lucrărilor de reparație a cabinetelor de

radiologie cu replanificarea și reutilizarea cu aparat nou, în cazul în care conform pct. 4.2. a contractului de antrepriză nr. 275 din 29 iunie 2015 achitățile au fost condiționate, fiind indicat că achitățile vor fi efectuate în limitele alocărilor bugetare pe parcursul anilor 2015-2016, în baza facturii și actului de primire-predare a lucrărilor executate.

De asemenea, instanța de apel nu a verificat dacă lucrările au fost demarate cu respectarea pct.3.1 din contractul încheiat între părți și anume dacă reclamantul a primit ordinul de începere a executării lucrărilor.

Prin urmare, Colegiul constată că instanța inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373, alin.(2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288).

Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Mai mult, în conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată și de a argumenta soluția adoptată.

Dreptul de a fi auzit, prin urmare, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recursuri, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și

probelor administrate în cadrul judecării pricinii pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe, și fără a indica motivele pentru care argumentele invocate în referință nu au fost reținute, nefiind supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemoțivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei civile la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445, alin. (1), lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul de Medicină Urgentă” și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Se casează integral decizia din 16 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Mihcons-Plus” împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul de Medicină Urgentă”, intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Societatea cu Răspundere Limitată „Proconimpex”, Societatea cu Răspundere Limitată „Magda”, Societatea cu Răspundere Limitată „Avisistem” și Agenția Achiziții Publice cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru